

Listat d'actuacions 2013

INTRODUCCIÓ

Des dels seus inicis, el sector de la producció agrària ecològica no ha deixat de créixer a casa nostra. Malgrat tot, la producció agrària ecològica segueix lluny d'estar consolidada, ja que aquest sector encara compta amb poques estructures de suport, associatives i/o tècniques.

En aquest sentit, tant el 1er Congrés Català de la Producció Agroalimentària Ecològica, realitzat a Mollerussa el 2005, com també el Llibre Blanc de la Producció Agroalimentària Ecològica de 2006, ja havien identificat la necessitat d'organitzar un sistema de dinamització, suport i estructuració del sector, per tal d'afavorir la conversió de noves empreses i enfortir les ja reconvertides al sistema ecològic. Per aquest motiu, el Pla d'Acció per a l'alimentació i l'agricultura ecològiques 2008 – 2012 va crear la figura del tècnic-dinamitzador territorial en producció agroalimentària ecològica, actuació que va ser una de les més destacades i ben valorades d'aquest Pla d'Acció. Justament per aquest motiu, el nou Programa de foment de la producció agroalimentària ecològica 2012 – 2014 ha inclòs, entre els seus objectius, consolidar el projecte de dinamització territorial.

En aquesta publicació es presenta un resum de les tasques que han estat realitzant els dinamitzadors territorials durant l'any 2013.

JORNADAES TÈCNiques I FINQUES COL-LABORADORES

En el marc del Pla Anual de Transferència Tecnològica del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, els dinamitzadors territorials organitzen i coordinen diverses jornades tècniques sobre diversos temes d'interès pel sector de la producció agrària ecològica o per operadors convencionals que estiguin interessats en aquests sistemes de producció. És en el marc d'aquest pla que també es realitzen seguiments tècnics i productius d'algunes finques col·laboradores. Les jornades en les que han participats els dinamitzadors territorials durant l'any 2013 són:

DEMARCACIÓ DE BARCELONA

Títol de la jornada tècnica	Lloc de realització	Mes de realització
Com potenciar el consum de fruites i verdures en la dieta dels infants	Sabadell	Febrer
El cultiu de les oliveres ecològiques	Olesa de Montserrat	Març
Els menjadors escolars ecològics: una aposta de futur	Barcelona	Abril
La introducció de la llaurada reduïda combinada amb l'ús estratègic dels adobs verds en la rotació dels conreus herbacis extensius ecològics	Mollet del Vallès	Maig
Cultius ecològics de secà	Gallecs	Maig
III Jornades d'hortos escolars ecològics	Sabadell	Juny

La reconversió de l'Espai Rural de Gallecs a l'agricultura ecològica (període 2005-2010): situació actual i reptes	Mollet del Vallès	Octubre
Promoció i distribució de productes ecològics	Barcelona	Desembre

DEMARCACIÓ DE LA CATALUNYA CENTRAL

Títol de la jornada tècnica	Lloc de realització	Mes de realització
Assaig varietal d'enciam de cicle de primavera i d'estiu en producció ecològica	Manresa	Tot l'any
Comportament agronòmic i de postcollita de diverses varietats de tomacó en producció ecològica	Manresa	Tot l'any
Cultiu ecològic d'hortalisses en secà	Vallcebre	Abril
Comercialització dels productes ecològics	Berga	Abril
Coneix els aliments ecològics del Berguedà	L'Espunyola	Abril
Certificació ecològica europea	Manresa	Maig
La tracció animal en una finca hortícola	Sant Pere Ribes	Maig
Jornada tècnica a la Fira de l'Hostal del Vilar	Sant Agustí de Lluçanès	Setembre
Resultats de l'assaig varietal d'enciams de cicle d'estiu	Manresa	Octubre
Gestió del parasitisme en remugants	Manresa	Octubre
Eines per a la tracció animal: antigues i modernes	Manresa	Desembre
Alimentació de monogàstrics amb recursos propis. Alternatives al maneig	Manresa	Desembre

DEMARCACIÓ DE GIRONA

Títol de la jornada tècnica	Lloc de realització	Mes de realització
Sessió tècnica sobre disseny de rotacions de cultius hortícoles (Curs d'horticultura ecològica)	Vilabertran	Febrer
Sessió tècnica sobre plagues i malalties en cultius hortícoles (Curs d'horticultura ecològica)	Vilabertran	Febrer
Sessió tècnica sobre comercialització i TIC per a hortalans ecològics (Curs d'horticultura ecològica)	Vilabertran	Febrer
Sessió tècnica sobre comercialització i explotació hortofructícola (Curs d'horticultura ecològica)	Vilabertran	Maig
Visita tècnica a una explotació hortícola ecològica (Curs d'horticultura ecològica)	Maresme	Juny
Visita tècnica a una explotació hortícola ecològica (Curs d'horticultura ecològica)	Fortià	Juliol
Visita tècnica sobre herbacis extensius ecològics a Parc Agraria de Gallecs amb productors de Girona, una	Gallecs	Maig

vintena de productors		
Visita tècnica a CIVAM BIO 66, una quarantena de productors de Girona	Perpinyà	Octubre
Experiència de camp farratges estiu sembra primerenca	Pla de l'Estany	Estiu
Experiència de camp farratges estiu sembra tardana	Pla de l'Estany	Estiu
Experiència de camp cultius proteaginosos	Pla de l'Estany	Campanya 2013-2014
Experiència de camp proteaginoses	Gironès	Campanya 2013-2014
Experiència de camp de rotació de cultius extensius en el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa	Santa Pau	Campanya 2013-2014
Jornada tècnica d'horticultura ecològica: gestió de l'entorn favorable pel control biològic en cultius d'horta	Salt	Abril
Experiència de camp de rotació de cultius extensius en el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà	Castelló d'Empúries	Campanya 2013-2014

DEMARCACIÓ DE LLEIDA

Títol de la jornada tècnica	Lloc de realització	Mes de realització
VII Jornada d'agricultura ecològica	Les Borges Blanques	Juny
I Jornada agroecològica	Aitona	Desembre
La fertilització i el reg en producció ecològica	Alfarràs	Abril
Fitoteràpia i aromateràpia ramaderes	Vallfogona de Balaguer	Abril
Bioconstrucció a l'explotació	Tàrrega	Novembre
La rotació de conreus ecològics a la Cerdanya	Llívia	Maig

La producció ecològica al Pirineu: oportunitats	Bellver de Cerdanya	
Aprofitament de prats de dall i pastures de muntanya en ramaderia extensiva	Llavorsí	Maig
Jornada informativa sobre els resultats del camp d'assaig de soja	Talarn	Desembre
Aprofitament de prats de dall i pastures de muntanya en ramaderia extensiva	Vilaller	Novembre
III Jornades de fructicultura de muntanya	Llavorsí	Primavera
III Jornades de fructicultura de muntanya	Pont de Suert	Tardor
Mètodes alternatius en el control de males herbes en cultius extensius	Talarn	Gener
Curs d'engreix de vedells ecològics (20 hores)	La Torre de Capdella i Barruera	Novembre
Visita a granges de vedells alimentats amb el sistema Unifeed	Almacelles i Binèfar	Novembre

DEMARCACIÓ DE TARRAGONA

Títol de la jornada tècnica	Lloc de realització	Mes de realització
Fòrum de comercialització dels productes agrorurals del Baix Camp	Reus	Abril
Varietats tradicionals de tomàquets i llegums	Cambrils	Maig
Producció i comercialització de plantes aromàtiques i medicinals	Marçà	Maig
La Petjada de Carboni en l'elaboració dels vins de la comarca del priorat	Falset	Maig
Varietats tradicionals de raïm en recuperació	Reus	Juny
Sensibilització en la producció oleícola ecològica	Riudecanyes	Juliol
Canvi climàtic en l'agricultura	Valls	Agost
De Montsant a Taula	Reus	Setembre
IV Jornades del Castanyer	Vilanova de Prades	Octubre
Menjadors Escolars ecològics: pedagogia , salut i economia	Reus	Novembre
Preparats naturals en horticultura ecològica i biodinàmica	Altafulla	Novembre
Cap a una agricultura més viable al Parc Natural de la Serra de Montsant	La Vilella Baixa	Novembre
El cultiu biodinàmic de la vinya	Vila-rodona	Novembre
Fòrum de comercialització dels productes agrorurals de l'Alt Camp	Valls	Novembre

Posa en valor el teu producte. Màrqueting aplicat al petit productor	Montblanc	Novembre
El cultiu ecològic de l'olivera al Camp de Tarragona	Riudoms	Desembre

DEMARCACIÓ DE TERRES DE L'EBRE

Títol de la jornada tècnica	Lloc de realització	Mes de realització
Curs bàsic de producció agrària ecològica	Amposta	
Curs bàsic de producció agrària ecològica	La Sènia	

SERVEI D'ATENCIÓ ALS PRODUCTORS I SUPORT AL SECTOR ECOLÒGIC

Tots els dinamitzadors territorials, de cara a facilitar la comunicació intrasectorial i facilitar la comercialització directa de productes i serveis per al sector agroalimentari ecològic, fan difusió del portal Llotjapae.cat.

Demarcació de Barcelona i Catalunya Central

A Barcelona i a la Catalunya Central les qüestions sobre producció agroalimentària ecològica són ateses indistintament des de les Oficines Comarcals o bé des dels propis Serveis Territorials. En el cas de que el primer contacte de consulta sigui a les oficines comarcals, aquestes consultes es trameten al dinamitzador territorial. Aquest s'encarrega de buscar i passar la documentació informativa corresponent, facilitar els contactes, assessorar a les empreses i, en el seu cas, delegar consultes a altres entitats o organismes, com el Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE), Unitat de Producció Agrària Ecològica del DAAM, etc. Generalment, es lliura un document als sol·licitants on consta informació bàsica sobre la inscripció al CCPAE, ajuts, formació, etc.

Demarcació de Girona

Dins del servei d'atenció als productors i suport al sector ecològic, s'han realitzat diverses reunions amb operadors i grups de persones interessades en incorporar-se com a productors en el sector ecològic i en resoldre dubtes tècnics i/o administratius.

A Girona, totes les consultes que hi ha sobre producció agrària ecològica, després d'haver passat una primera assistència a les oficines comarcals, es remeten a un dels dinamitzadors territorials, en funció de la consulta i del sector. Aquests s'encarreguen de passar documentació informativa -com per exemple, publicacions de

referència, facilitar contactes, assessorar a les empreses i delegar consultes a altres entitats o organismes, com el Consell Català de la Producció Agrària Ecològica, quan sigui oportú.

Entre tots els dinamitzadors, es resolen una mitjana de 400 consultes a l'any, un centenar cada dinamitzador.

A més, també es realitzen unes tasques de coordinació concretes en els següents temes:

- Impuls i dinamització del GEAP del Pla de l'Estany, format per 10-15 pàgines convencionals que estan interessats en l'agricultura ecològica.
- Coordinació i recolzament a les ADVs d'horta i cultius extensius en la realització d'actuacions específiques d'experimentació de noves tècniques de sanitat vegetal en producció ecològica.

El 2013 s'ha creat un servei pilot d'informació a distància per als productors ecològics de la demarcació de Girona (inclosos a Guia Directori del CCPAE). Es disposa de llistats actualitzats de correus electrònics, agrupats per sectors, i periòdicament s'envien correus amb informacions d'interès, així com fent publicitat de diferents actuacions que es fan des del DAAM en el marc del Programa de Foment de la producció agroalimentària ecològica. Així mateix, aquest servei també permet obrir una línia de comunicació per a resoldre dubtes i canalitzar propostes d'actuacions.

Demarcació de Lleida

Dins del servei d'atenció als productors i suport al sector ecològic, s'han realitzat diverses reunions amb operadors i grups de persones interessades en incorporar-se com a productors en el sector ecològic i en resoldre dubtes tècnics i/o administratius. En aquest any 2013 s'han atès

aproximadament unes 600 consultes relacionades amb l'agricultura ecològica.

A Lleida, totes les consultes que hi ha sobre producció agrària ecològica es remeten a un dels dinamitzadors territorials, en funció de la consulta i del sector. Aquests s'encarreguen de passar documentació informativa -com per exemple publicacions de referència, facilitar contactes, assessorar a les empreses i delegar consultes a altres entitats o organismes, com el Consell Català de la Producció Agrària Ecològica, quan sigui oportú.

Des de l'Oficina Comarcal de Cerdanya s'han atès les consultes de persones interessades en incorporar-se com a productors en el sector ecològic i sobretot, els dubtes tècnics i/o administratius dels actuals operadors, se'ls hi ha facilitat informació, se'ls ha ajudat en els tràmits que es realitzen des de l'Oficina Comarcal i s'ha estat en contacte amb les inspectores de zona del CCPAE per aquells dubtes, sobretot agrònomic i administratius, que hagin pogut sorgir.

L'11 d'abril de 2013 es va fer la segona trobada de productors ecològics de l'Alt Urgell i Cerdanya a Martinet de Cerdanya. Hi van assistir 21 productors de les dues comarques. Es va fer un repàs de les actuacions realitzades fins al moment i les previstes per aquest any dins del projecte de dinamització territorial, es va fer un torn obert de paraula i es van actualitzar les adreces, telèfons i correus electrònics per poder anar enviant correus amb informacions d'interès. El 26 de novembre de 2013 es va organitzar una altra trobada per actualitzar les dades amb els nous operadors inscrits, recollir les propostes per a jornades i activitats a fer al 2014 i per presentar la proposta de la Setmana Bio 2014.

Es va confirmar l'inici del treball en l'àmbit de la difusió de la PAE i els seus productors a les escoles de primària de les dues comarques, començant amb unes xerrades al mes d'abril del 2014 a la ZER Baridà-Batlíia. Actualment s'està preparant el material didàctic que s'utilitzarà.

Comunicació a les escoles de primària de l'Alt Urgell i Cerdanya de la convocatòria del 1er premi a l'hort ecològic.

Escrit presentat al Consell Comarcal de Cerdanya per donar a conèixer la PAE que hi ha a la comarca.

Article sobre la producció ecològica a la revista del Parc del Cadí-Moixeró.

A l'Alt Pirineu, s'ha establert contactes entre propietaris agroramaders que deixen l'activitat, amb demandants d'unitats productives agroramaderes formats a l'Escola de Pastors, a traves de l'empresa Muntanyanes i també amb

altres que s'han posat amb contacte amb el servei PAE, i se n'ha derivat algun acord.

Demarcació de Tarragona

A Tarragona, totes les consultes que hi ha sobre producció agrària ecològica es remeten als dinamitzadors territorials, ubicats als Serveis Territorials de Tarragona. Es facilita un resum a tots els operadors interessats que inclou les ajudes que poden sol·licitar, una breu descripció del portal CCPAE, dels continguts de la pàgina web de PAE, de ruralcat, de la normativa vigent, dels avisos fitosanitaris, etc. Respecte a les consultes telefòniques, se'ls hi faciliten contactes, se'ls assessorar, ó en funció del cas es delega la consulta a altres entitats o organismes. És segueix treballant amb el Servei de Sanitat Vegetal de Tarragona per estendre les noves tècniques de lluita utilitzables en producció agrària ecològica.

S'ha creat un servei d'informació a distància via mailing per als productors ecològics i no ecològics de la demarcació de Tarragona que prèviament ho han sol·licitat. En la sol·licitud han d'identificar de quin sectors volen rebre la informació. Així mateix, aquest servei també permet obrir una línia de comunicació per a resoldre dubtes i canalitzar propostes d'actuacions.

Finalment, de cara a facilitar la comunicació dins i fora del sector i la comercialització directa de productes i serveis per al sector agroalimentari ecològic, s'està fent difusió en cada una de les jornades de producció ecològica del portal Llotjapae.cat.

Terres de l'Ebre

S'han realitzat visites amb productors a les botigues ecològiques més importants de la província, per realitzar un canvi d'impressions i valorar possibilitats futures de col·laboració.

S'ha potenciat la creació d'una associació de productors que englobi les 4 comarques de les Terres de l'Ebre i que abasti temes relacionats amb la creació d'una marca conjunta, la comunicació dels valors i els productes ecològics i la millora de la comercialització..

PROMOCIÓ DE LA PRODUCCIÓ AGRÀRIA ECOLÒGICA EN ELS ESPAIS NATURALS PROTEGITS

En el marc de la promoció de la producció agrària ecològica en els espais naturals protegits, tots els tècnics dinamitzadors territorials de la producció agroalimentària ecològica han participat activament en el Curs PAF2013 Intercanvi d'Experiències d'agricultura ecològica en espais naturals, que va aglutinar a tots els dinamitzadors de la producció agroalimentària ecològica del DAAM i els tècnics de tots els Espais Naturals de

Protecció Especial (ENPE). El curs va constar d'una sessió teòrica, que va tenir lloc el dia 28 de febrer de 2013 al Centre de Formació i Estudis Agrorurals de Reus, i d'un workshop pràctic, que va tenir lloc el 16 d'abril de 2013 a Can Jordà, al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa.

Entre la sessió teòrica i el workshop, tots els participants es van haver de reunir territorialment per poder realitzar una diagnosi de cada ENPE des del punt de vista de la producció agroalimentària ecològica.

Els resultats de les diagnosi van permetre identificar accions i temes que poden afavorir el desenvolupament de la producció ecològica en els espais naturals protegits de tot Catalunya:

- Creació d'un banc de terres.
- Recuperació de pastures, espais oberts, ramaderia extensiva.
- Foment de tècniques agràries que afavoreixin la conservació del medi/ Custòdia agrària.
- Creació, gestió i manteniment d'un centre de conservació de varietats locals.
- Facilitar la transformació in-situ dels productes del parc. Creació d'un obrador social.
- Articular un sistema de suport a la producció, formació, transferència i assessorament i creació de finques demostratives.
- Tècniques/actuacions de promoció i comercialització dels productes del parc.
- Creació i protocols de la marca parcs i/o marques específiques de cada parc.

Demarcació de Barcelona

S'ha contactat amb els responsables i tècnics dels diferents parcs i espais naturals del territori per definir els sectors ecològics estratègics de cada parc i espai natural protegit, fent una diagnosi del territori i donant suport tècnic als equips de gestió dels parcs. S'ha continuat mantenint el contacte amb els responsables i tècnics dels diferents parcs i espais naturals del territori que es vàrem identificar el 2012.

S'ha començat a treballar per fer una diagnosi dels parcs: mirar quin tipus de produccions hi ha i identificant els productors ecològics, utilitzant la capa d'agricultors i ramaders ecològics.

Un cop feta la diagnosi es promourà la producció agrària ecològica dins dels espais naturals. Com a exemple es pot posar el Parc de Collserola, a on hi ha força interès per la introducció de la ramaderia ecològica per part d'alguns ramaders.

El 29 de gener de 2013 es va fer una primera visita de contacte amb el tècnic de gestió i manteniment d'espais naturals de l'Espai Natural del Delta de Llobregat i una tècnica de l'ajuntament del Part de Llobregat per estudiar les possibilitats introducció de l'agricultura i ramaderia ecològica en els municipis que en formen part.

Es va determinar que cal fer una diagnosi per determinar els agricultors i ramaders de l'Espai que ja són ecològics i després veure, dels que no són ecològics, quin tipus de produccions es porten a terme, per veure si hi ha algun sector estratègic a qui podria interessar fer la conversió a l'ecològica. L'objectiu és donar valor als productes agraris i alimentaris que s'obtenen a l'Espai i visualitzar-ne el valor afegit que tenen els productes ecològics de l'Espai Natural, una zona està molt atomitzada i que compta ja de per sí amb productes tradicionals amb un alt valor gastronòmic. Donat que es tracta d'un espai natural protegit, també seria possible iniciar activitats de recol·lecció silvestre i certificar-les amb el segell de l'agricultura ecològica.

El 5 de febrer de 2013 es va fer una primera visita amb el director i el tècnic del Consorci del Parc de Collserola per estudiar les possibilitats de la introducció de l'agricultura i ramaderia ecològica en els municipis que en formen part. En primer lloc es va determinar que cal fer una diagnosi per determinar els agricultors i ramaders del Parc que ja són ecològics i després veure, dels que no són ecològics, quin tipus de produccions es porten a terme, per veure si hi ha algun sector a qui podria interessar fer la conversió a l'ecològica. I sense oblidar la problemàtica específica del que en són objecte: senglars i conills. Es va decidir que ambdues parts començarien a treballar en les propostes acordades i seguirien avançant en la producció agrària ecològica. El 30 de setembre de 2013 es va fer una reunió amb el tècnic del parc i el coordinador d'inspecció del CCPAE, on es va parlar del tema d'inscripcions al CCPAE i el càlcul de taxes sobretot de ramaderia.

El 19 de juliol de 2013 es va fer una reunió amb el cap de l'oficina tècnica de la Xarxa de Parcs naturals de la Diputació de Barcelona on es va comentar que els terrenys dels parcs del DIBA són bàsicament forestals, però l'agricultura es present en alguns parcs.

Demarcació de la Catalunya Central

S'ha contactat amb els responsables i tècnics dels diferents parcs i espais naturals del territori per fer definir els sectors ecològics estratègics de cada parc i espai natural protegit, fent una diagnosi del territori i donant suport tècnic als equips de gestió dels parcs.

Demarcació de Girona

La reunió entre els dinamitzadors de Girona i els tècnics dels PN de Cap de Creus, dels Aiguamolls de l'Empordà, del Baix Ter, Montgrí i Illes Medes, de la Zona Volcànica de la Garrotxa i del Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Alta Garrotxa va tenir lloc el 21 de març de 2013 a les oficines del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. En aquesta reunió es van identificar sectors estratègics de cadascun dels espais naturals protegits.

Per anar avançant en el desenvolupament d'actuacions en matèria de producció agrària ecològica en els espais naturals de protecció de Girona, el 28 de novembre de 2013 es va realitzar una reunió de coordinació entre els dinamitzadors territorials i els tècnics dels parcs naturals de la demarcació de Girona. Entre altres coses, es va decidir que els equips tècnics dels espais naturals de protecció especial, amb l'ajut dels dinamitzadors territorials, seguiran tècnica i productivament explotacions agràries ecològiques de referència de cada espai, en funció de quins siguin els sectors agraris ecològics de referència de cada parc natural. De moment, ja s'han iniciat dos assajos d'herbacis extensius ecològics, un al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa i un altre al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

En el primer s'assagen tècniques de desherbatge mecànic en una rotació de cultius de tres anys, que inclou blat i triticle, blat de moro i pèsol. En el segon s'assaja una rotació de 4 anys de blat/ordi, favó/llobí/pèsol, blat de moro i soja. Posteriorment la parcel·la de rotació s'ha de canviar amb una que té userda durant 4 anys.

Demarcació de Lleida

El 4 d'abril de 2013, en el marc d'aquesta línia de treball, s'ha realitzat una segona reunió amb el responsable dels espais naturals protegits (Xarxa Natura 2000) dels secans de la plana de Lleida. Aquesta reunió de treball va servir per fer la diagnosi de les possibilitats de desenvolupament de la producció ecològica a l'Espai Natural Protegit de Mas de Melons. A partir d'aquí s'han fet una sèrie de propostes de mesures orientades a desenvolupar l'agricultura i la ramaderia ecològica en aquest espai.

A l'Alt Urgell i la Cerdanya s'han realitzat trobades amb els tècnics del Parc Cadí-Moixeró i amb els tècnics del Parc de l'Alt Pirineu.

Demarcació de Tarragona

Dins del projecte de promoció de la producció agrària ecològica en els espais naturals protegits, a la demarcació de Tarragona s'han identificat els següents sectors estratègics a cadascun dels espais naturals següents:

Paratge Natural d'interès Nacional de Poblet: Afavorir la comercialització diferenciada; potenciar el sector de la vinya, la olivera, i la producció de planta aromàtica i medicinal; Incrementar la cabana ramadera ecològica vinculada a la prevenció d'incendis; Col·laborar en la dinamització de la castanya autòctona; desenvolupar productes vinculats a la marca "parcs" que puguin tenir un valor afegit al mercat.

Parc Natural de la Serra de Montsant: Potenciar el sector de la vinya, olivera, cereals i la mel.

PEIN de Prades: Potenciar la patata, castanyes, avellana, mel i la tòfona.

Es segueix treballant en la recerca de nous mètodes de lluita i estratègies agronòmiques per tal de facilitar la entrada al cultiu ecològic.

Terres de l'Ebre

S'ha contactat amb els responsables i tècnics dels diferents parcs i espais naturals del territori (Parc Natural del Delta de l'Ebre, Parc Natural dels Ports i Reserva Natural de Sebes) per definir els sectors ecològics estratègics de cadascun, fent una diagnosi del territori i donant suport tècnic als equips de gestió.

S'ha començat a treballar per fer una diagnosi dels parcs: mirar quin tipus de produccions hi ha identificant els productors ecològics, utilitzant la capa d'agricultors i ramaders ecològics. S'estableixen unes línies clares de desenvolupament.

Un cop feta la diagnosi es promourà la producció agrària i ramadera ecològica dins dels espais naturals.

Es fa una visita a la zona de producció d'oliveres ecològiques de la Reserva Natural del Sebes, i es valora la seva productivitat, la seva dimensió social i els problemes derivats de la seva comercialització i la creació de marca pròpia.

PROMOCIÓ DEL CULTIU DELS HERBACIS EXTENSIVS ECOLÒGICS

En el marc d'aquesta línia de treball, el DAAM ha promogut i coordinat la proposta LIFE+ Biochallenge 2020: *Adaptation to climate change through resilient arable organic production systems in the Mediterranean Area*. Aquesta proposta, en la qual hi participen la Fundació Mas Badia - IRTA (com a cap de files), la Universitat de Barcelona, el Centre Tecnològic i Forestal de Catalunya, el Instituto Navarro de Tecnología e Infraestructuras Agroalimentarias i el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, s'ha presentat en la convocatòria de LIFE+ Governance de 2013 i té per objectiu el desenvolupament d'herbacis extensius ecològics amb tècniques agràries que facilitin l'adaptació al canvi climàtic. El projecte engloba 7 accions d'implantació (fertilització orgànica i adobs en verd, rotacions de cultius i introducció de cultius alternatius, llaurada reduïda, sistemes agroforestals i increment de la biodiversitat, desherbatge mecànic, ús eficient de l'aigua i dinamització i seguiment de la producció en àmbit local) i està pressupostat en 2.893.786 euros. Evidentment, el projecte de seguiment de cultius extensius ecològics de Catalunya, el qual s'ha iniciat aquest any 2013 en forma de pilotatge, queda inclòs dins de la proposta LIFE+ Biochallenge 2020.

Demarcació de Barcelona i Catalunya Central

Està en procés l'elaboració d'una petita diagnosi del cultiu d'herbacis extensius ecològics.

Demarcació de Girona

El grup de dinamitzadors territorials de la producció agroalimentària ecològica està coordinant el projecte de seguiment dels cultius extensius ecològics a Catalunya, que té per objectiu generar dades tècnico - econòmiques sobre el cultiu de cereals d'hivern i d'estiu i lleguminoses gra, preferentment. Les reunions s'han realitzat els dies 3 i 31 de maig de 2013. Des de la demarcació de Girona s'han preparat els models de seguiment de les explotacions agrícoles ecològiques i s'ha preparat un llistat de possibles explotacions de referència d'arreu del territori català.

A la demarcació de Girona, el 2013, s'ha fet el seguiment pilot de 7 conreus, de 2 productors. Els conreus seguits són blat, pèsol, civada en flor, triticale, veça, raigràs i dos d'usersda.

A banda, els dinamitzadors territorials de la demarcació de Girona han assumit la coordinació tècnica de la preparació de la proposta del projecte LIFE+ BIOCHALLENGE 2020.

Paral·lelament, els dinamitzadors territorials de Girona han estat promovent i coordinant diferents assajos d'herbacis extensius ecològics a la demarcació de Girona. Durant el 2013 s'han engegat 2 experiències de camp de farratges d'estiu al Pla de l'Estany (de panisset, mill, sorgo farratger o melcò, pasto del sudan, girasol farratger i fajol), un de sembra primària i un de sembra tardana, i 2 experiències de camp de cultiu de proteginoses (pèsols, favó, moreus i llobins), una al Pla de l'Estany i una al Gironès.

En aquests assajos es comprova:

- Època de sembra més adequada
- Dosis de sembra adequades
- Observació dels cicles vegetatius
- Observació del control d'adventícies per part dels diferents cultius
- Observació de l'estat sanitari dels diferents cultius
- Produccions estimatives
- Recopilació de documentació tècnica dels cultius provats en quant a característiques agronòmiques i valor nutritiu com a aliment pel bestiar
- Resistència a l'ajagut
- Capacitat d'adaptació dels llobins a terrenys calcaris
- Produccions verificades

A més, també s'han engegat dos assajos de rotació de cultius, un al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa i una altra al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, que ja s'han comentat a l'apartat anterior.

Demarcació de Tarragona

A la demarcació de Tarragona bàsicament destaca el cereal per a gra. Si es diferencia per comarques a La Conca de Barberà es cultiven 16.136 ha (de les quals un 0,92% són ecològiques), a l'Alt Camp 2.638 ha (2,02%), al Baix Camp 596 ha (1,27%), al Priorat 159 ha (4,43%), al Baix Penedès 398 ha (0,38%) i finalment al Tarragonès 992 ha (0,69%). En total, al 2012 es disposa de 20.919 ha de cereals per a gra en cultiu convencional i 225 en cultiu ecològic. Respecte a les lleguminoses, es cultiven al Baix Camp 1 ha (0%), al Alt Camp 17,6 ha (48,98%), al Priorat 1,7 ha (0,94%), a la Conca de Barberà 35,6 ha (31,54%) i al Tarragonès 1,8 ha (100%). Entre totes les comarques es cultiven un total de 57,7 ha de lleguminoses en cultiu convencional i 25,88 ha en cultiu ecològic. Finalment, respecte als cultius farratgers, al Baix Camp 34 ha (22,54%), al Alt Camp 42 ha (14,13%), al Baix Penedès 5,5 ha (70%), a la Conca de Barberà 25,6 ha (87,11%), al Priorat 0 ha (0%) i al Tarragonès 2 ha (0%). En total 108,9 ha de cultius farratgers convencionals i 39,71 ha ecològics. Tal com es poden apreciar amb aquestes dades, el potencial de desenvolupament dels herbacis extensius ecològics a la nostra demarcació és elevat, sobretot a la comarca de l'Alt Camp i la Conca de Barberà. A Tarragona en primera instància s'ha fet un assaig a una finca situada a Cornudella (Priorat), en la que aquesta campanya serà el primer any de reconversió. S'ha realitzat un seguiment continuat del cultiu fins a la seva collita seguint el protocol establert prèviament.

Demarcació de Lleida

El potencial de desenvolupament dels herbacis extensius ecològics a les 6 comarques de la plana de Lleida és elevat: 168932 ha i 694575 tones de producció dels diferents conreus herbacis

extensius. A Catalunya només hi ha 3965 ha de cereals i lleguminoses gra en producció ecològica; d'aquestes, 1466 ha a la demarcació de Lleida (37%) en l'any 2012.

Per poder engrescar a més productors a produir conreus herbacis extensius ecològics està previst realitzar un estudi de marges bruts en 10 explotacions tipus per poder tenir dades reals de la zona.

Durant el 2013, s'han realitzat enquestes a 4 productors d'herbacis extensius de secà de la plana de Lleida per a l'estudi de marges bruts i el benefici, en tots els casos, es troba entre els 400 i 500 €/ha en l'any 2013.

A l'Alt Urgell i la Cerdanya s'ha iniciat col·laboració amb una explotació agrícola de la Cerdanya (Can Carbonell de Gorguja, Llívia) amb la recollida de dades tècniques i econòmiques de la rotació de conreus ecològics que s'hi està fent, bàsicament amb cereals, lleguminoses, farratges i patata.

SETMANA BIO CATALANA 2013

L'any 2013 s'ha realitzat la primera edició de la Setmana Bio, des del 26 d'abril fins al 4 de maig. En aquesta primera edició es van incloure més de 80 propostes d'activitats a càrrec de 68 entitats i empreses catalanes.

Demarcació de Barcelona

Dins de les activitats programades de la Setmana Bio Catalana 2013 a Barcelona es van presentar 35 activitats diferents com per exemple: la presentació de la nova guia d'operadors del CCPAE, descobreix el vins catalans ecològics, Mamaterra, festival ecològic de la infància, etc.

Els SSTT a Barcelona va organitzar les "III jornades menjadors escolars ecològics: Una aposta de futur" Aquesta jornada pretén ser un punt de trobada entre els diferents agents que intervenen en el procés de realització/introducció d'aquest tipus d'experiències en les escoles, així com un lloc per poder-les compartir entre tots els assistents. La jornada que es va realitzar a Barcelona, dins del marc de la Fira de BioCultura 2013, i dins de la Setmana Bio Catalana 2013 van assistir més de 70 persones.

Demarcació de la Catalunya Central

El 5 d'abril de 2013 es va celebrar una reunió preparatòria de la Setmana Bio Catalana 2013 a l'Escola Agrària de Manresa on es varen reunir diferents promotors i entitats públiques i privades. El resultat es que durant la Setmana Bio Catalana 2013 a la Catalunya Central es van presentar 17 activitats diferents, com per exemple contacontes sobre l'alimentació ecològica, jornades tècniques

ecològiques, jornada de portes obertes de l'ECA de Manresa, visites a diferents explotacions, etc.

Demarcació de Girona

En el marc de la Setmana Bio, a la demarcació de Girona, es van organitzar 19 actuacions, com ara visites a explotacions ecològiques o degustacions de productes ecològics.

Demarcació de Lleida

A la demarcació de Lleida es van organitzar un total de 9 actuacions dins de la primera setmana Bio catalana, 6 a les comarques de Lleida i 3 a l'Alt Pirineu i Aran.

Demarcació de Tarragona

A Tarragona es van organitzar 10 activitats dins del marc de la Setmana Bio catalana, com tallers d'alimentació familiar ecològica o caminades amb degustació de productes ecològics.

Terres de l'Ebre

A les Terres de l'Ebre, durant la Setmana Bio es van organitzar 8 activitats relacionades amb la producció i l'alimentació ecològica, com visites a explotacions o tallers d'alimentació.

ALTRES ACTUACIONS

A principi de 2013 es va acabar el vídeo [Veus ecològiques, parlen els protagonistes del sector Bio](#), en el qual hi van participar tots els dinamitzadors territorials de Catalunya. El vídeo és un recull d'entrevistes a productors de Catalunya i està disponible a la web de la PAE.

Demarcació de Barcelona i Catalunya Central

Manteniment del llistat fet als anys anteriors on es recullen els diferents agents/entitats/associacions que treballen en matèria de producció agroalimentària ecològica al territori.

Difusió de les accions a les pantalles informatives del DAAM, a la pàgina web del DAAM i xarxes socials

Gestió de l'exposició itinerant "Què són els aliments ecològics?" durant els mesos de gener, febrer, març i abril de 2013. Aquest any les itineràncies han estat establertes per l'empresa encarregada de dur a terme les programacions de les estades de les exposicions als diferents municipis.

Elaboració de la [Fitxa divulgativa Recull de material educatiu sobre producció ecològica 2013](#).

Demarcació de Girona

A banda de les actuacions comentades en aquesta fitxa, a la demarcació de Girona també s'ha portat a terme:

Seguiment de plagues de quarantena en cultiu ecològic com la *Drosophila suzuki*.

Control de *Bactrocera oleae* mitjançant la utilització de caolí, fongs entomopatògens i captura massiva.

Assaig de diferents tècniques utilitzables en producció agrària ecològica per al control de la mosca de la oliva.

Demarcació de Lleida

A l'Alt Urgell i la Cerdanya, s'ha mirat d'anar consolidant el grup de productors ecològics i crear sinèrgies dins del propi sector: cooperativisme, associacionisme, col·laboracionisme, per arribar a crear una petita xarxa de productors i comercialitzadors que faciliti els canals actuals de distribució i comercialització del producte local a les dues comarques. S'han facilitat els contactes d'un parell d'empreses distribuïdores de productes de qualitat del territori (ecològics i no ecològics).

Demarcació de Tarragona

S'han realitzat visites a les botigues especialitzades on es venen productes ecològics i se'ls hi ha explicat la informació que tenen al seu abast. Normalment, posteriorment a la visita, aquestes empreses en fan referència als respectius blogs, twitter, facebook, etc.

S'ha realitzat un recull d'informació d'horts i menjadors escolars existent a les webs

majoritàriament de la Generalitat, per tal de difondre-la a totes les escoles de les comarques de Tarragona per tal que facin un bon ús d'ella i puguin utilitzar-la de cara a la preparació del següent curs escolar.

Terres de l'Ebre

Es va portar l'exposició itinerant sobre la Producció ecològica a 12 escoles de les Terres de l'Ebre: Poble Nou, Corbera d'Ebre, L'Ametlla de Mar, Amposta, Roquetes, Caseres, Horta de Sant

Joan, Ascó, Sant Carles de la Ràpita, La Pobla de Massaluça, Deltebre i Bot.

CRÈDITS

Autors: Dinamitzadors territorials de la producció agroalimentària ecològica a Catalunya.

Equip de coordinació, revisió i edició: Unitat de Producció Agrària Ecològica de la Subdirecció General d'Agricultura. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural.